

MENKUL KIYMET TESİSİ HAKKINDA TEBLİĞ⁽²⁾

(6/4/2024 tarihli ve 32512 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2024/7 sayılı Tebliğ ile güncellenen hali)

BİRİNCİ BÖLÜM

Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, umumi dispoñibilite kapsamında bankaların Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (Merkez Bankası) nezdinde bulunduracakları ve diğer mali kuruluşların bulunduracakları Türk lirası cinsinden menkul kıymetlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir⁽²⁾⁽⁴⁾.

Kapsam

MADDE 2- (1) Serbest bölgelerde faaliyette bulunanlar dâhil Türkiye'de kurulmuş veya şube açmak suretiyle Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar ile Merkez Bankasınca uygun görülecek diğer mali kuruluşlar bu Tebliğ hükümlerine tabidir⁽²⁾⁽⁴⁾.

(2) Münhasıran kıyı bankacılığı yapan bankalar, İller Bankası, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası A.Ş. ve Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş., aktif büyüklüğü veya menkul kıymet tesisine tabi kalemlerin büyüklükleri Merkez Bankasınca belirlenen tutarın altında olan bankalar ile 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu gereğince iradi tasfiyeye giden bankalar tasfiyenin ilân edildiği tarihten itibaren, temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen kredi kuruluşları devir tarihinden itibaren bu Tebliğ hükümlerine tabi değildir⁽²⁾⁽⁶⁾.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Tebliğ, 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (I) numaralı bendinin (c) alt bendine ve 40 ıncı maddesinin (II) numaralı fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Menkul Kıymet Tesisine Tabi Kalemler⁽²⁾

Menkul kıymet tesisine tabi kalemler⁽²⁾

MADDE 4- (1) Bankaların tabi oldukları muhasebe standartları ve kayıt düzeni esas alınarak, yurt dışı şubeleri nezdindekiler dâhil, aşağıda sayılanlara ait olanlar hariç olmak üzere, döviz cinsinden mevduat/katılım fonu ve kıymetli maden depo hesapları ile nitelikleri Merkez Bankasınca belirlenen yabancı para cinsinden repo işlemlerinden sağlanan fonlar menkul kıymet tesisine tabi yükümlülükleri oluşturur⁽⁴⁾.

a) Merkez Bankası, Hazine, yurt içi bankalar ve uluslararası anlaşmayla kurulmuş olan bankaların Türkiye'deki merkez ve şubeleri.

b) 3/2/2007 tarihli ve 26423 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mevduat ve Katılım Fonlarının Vadeleri ve Türleri Hakkında Tebliğ (Sayı:2007/1) kapsamındaki resmî kuruluşlar.

c) 7/3/2019 tarihli ve 810 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Haznedarlığı Yönetmeliği kapsamındaki kurumlar.

ç) Yurt dışı yerleşiklere ve yurt içinde doğrudan yabancı yatırımlara ait olanlardan nitelikleri Merkez Bankasınca belirlenenler⁽⁴⁾.

(2) Yurt dışı şubelerce bankalar ve kredi vermeye yetkili diğer kuruluşlar hariç olmak üzere yurt dışı yerleşiklere kullanılan kredi tutarı kadar menkul kıymet tesisine tabi yükümlülüklerden indirim yapılabilir. Ancak bu indirim, yurt dışı şubelerin yabancı para mevduat/katılım fonu tutarını aşamaz.

(3) (27/10/2023 tarihli ve 32352 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/29 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Menkul kıymet tesisine tabi kalemlerin hesaplanması⁽²⁾

MADDE 5- (1) Menkul kıymet tesisine tabi kalemler her ayın son cuma günü itibarıyla hesaplanır⁽²⁾. Cuma gününün resmi tatil gününe rastlaması halinde, hesaplamada bir önceki iş günü esas alınır.

(2) Yükümlülükler;

a) Merkez Bankasınca alım satımı yapılan dövizler için yükümlülüklerin hesaplandığı tarihte Resmî Gazete’de ilan edilen döviz alış kurları,

b) Merkez Bankasınca alım satımı yapılmayan dövizler için yükümlülüklerin hesaplandığı tarihten bir gün önce Merkez Bankasının internet sitesinde yayımlanan bilgi amaçlı döviz kurları,

c) Kıymetli madenler için yükümlülüklerin hesaplandığı tarihte Borsa İstanbul nezdindeki Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında oluşan ağırlıklı ortalama kıymetli maden fiyatları, fiyat oluşmaması halinde uluslararası piyasalarda oluşan ve Borsa İstanbul nezdindeki Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası tarafından ilan edilen fiyatlar,

esas alınarak Türk lirası cinsinden hesaplanır.

(3) (27/10/2023 tarihli ve 32352 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/29 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

(4) Yabancı para fon sağlayan müşteriler ile finansal türev işlemler yapılarak menkul kıymet tesisine tabi yabancı para yükümlülüklerin bilanço dışına çıkarılması halinde, bu nitelikteki işlemler finansal türevin vadesi boyunca menkul kıymet tesisine tabi yükümlülük tutarına eklenir⁽⁴⁾.

(5) Merkez Bankası, yapılan denetim ve incelemeler sonucunda menkul kıymet tesisinden kaçınmak için işlem yaptığı tespit edilen bankalardan, yükümlülüklerini ve Tebliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası kapsamında hesaplanan oranları iki hesaplama tarihi arasındaki günlerin bakiyelerinin ortalamasını alarak hesaplamalarını isteyebilir⁽⁴⁾.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Oran, Tesis ve Bildirim

Menkul kıymet tesis oranı

MADDE 6- (1) 5 inci maddeye göre hesaplanan yükümlülük tutarı için menkul kıymet tesis oranı yüzde 1'dir ⁽⁵⁾⁽⁸⁾⁽¹²⁾⁽¹³⁾.

(2) (20/8/2023 tarihli ve 32285 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2023/20 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

(3) (20/8/2023 tarihli ve 32285 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2023/20 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

(4) (27/10/2023 tarihli ve 32352 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2023/29 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

(5) Menkul kıymet tesisine tabi kalemler için tesis edilmesi gereken toplam menkul kıymet tutarına usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen indirim uygulanarak tesis edilecek menkul kıymet tutarına ulaşılır ⁽²⁾⁽⁴⁾⁽¹¹⁾.

Menkul kıymetlerin tesis edilmesi

MADDE 7- (1) Bankalar, Merkez Bankası nezdinde adlarına açılan hesaplarda 6 ncı maddede öngörülen oranlarda bloke olarak menkul kıymet bulundururlar. Diğer mali kuruluşlar Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslara göre menkul kıymet bulundururlar ⁽⁴⁾.

(2) Bankaların ve diğer mali kuruluşların mülkiyeti kendilerine ait nitelikleri Merkez Bankasınca belirlenen Türk lirası cinsinden uzun vadeli Devlet İç Borçlanma Senetleri ve Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama Şirketi tarafından ihraç edilen kira sertifikaları bu Tebliğ uyarınca tesis edilecek menkul kıymet olarak kabul edilir ⁽⁴⁾.

(3) Menkul kıymetlerin tesiste dikkate alınacak değeri Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre hesaplanır ⁽¹⁾.

Menkul kıymetlerin tesis süresi

MADDE 8- (1) Menkul kıymetlerin tesis süresi hesaplama tarihini takip eden ayın son cuma günü başlar, sonraki ayın son cuma gününden bir önceki gün sona erer.

(2) Tesis süresinin ilk gününün resmî tatil gününe rastlaması halinde tatili izleyen ilk iş günü tesis edilir.

(3) Hesaplama dönemi ile tesis süresi önceden duyurulmak koşuluyla gerektiğinde Merkez Bankasınca değiştirilebilir.

Bildirim

MADDE 9- (1) Menkul kıymet tesisine tabi kalemler, esasları Merkez Bankasınca tespit edilecek cetvellerle, hesaplama tarihinden iki hafta sonraki cuma günü saat 12:00'ye kadar Merkez Bankasına bildirilir ⁽²⁾.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yaptırım Uygulaması ve Son Hükümler

Yaptırım uygulaması

MADDE 10- (1) Bankalarca;

a) Menkul kıymetlerin süresinde tesis edilmemesi veya eksik tesis edilmesi,

b) Yapılacak incelemeler sonucu tesis edilecek menkul kıymetlerin eksik hesaplandığının tespit edilmesi,

hâllerinde, eksik tesis edilen menkul kıymetlerin 3 katı tutarında ABD doları cinsinden mevduat, Merkez Bankası nezdinde açılan bloke hesaplarda menkul kıymetlerin eksik tesis edildiği süreler dikkate alınarak faizsiz olarak tutulur.

(2) Diğer mali kuruluşlarca;

a) Menkul kıymetlerin süresinde tesis edilmemesi veya eksik tesis edilmesi,⁽⁴⁾

b) Yapılacak incelemeler sonucu tesis edilecek menkul kıymetlerin eksik hesaplandığının tespit edilmesi,⁽⁴⁾

hâllerinde, eksik tesis edilen menkul kıymetlerin 3 katı tutarında Türk lirası cinsinden mevduat, Merkez Bankası nezdinde açılan bloke hesaplarda menkul kıymetlerin eksik tesis edildiği süreler dikkate alınarak faizsiz olarak tutulur⁽⁴⁾.

(3) Faizsiz mevduat tutulmaması halinde eksik tesis edilen tutarlara tesis süresi esas alınarak cezai faiz uygulanır.

(4) Cezai faiz oranı, tesis döneminin ilk günü Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranının 1,50 katsayısıyla çarpımı sonucu hesaplanan orandır.

(5) Birinci ve ikinci fıkraların (b) bentleri kapsamında eksik hesaplandığı tespit edilen kalemler için bildirim cetvelleri yeniden düzenlenerek Merkez Bankasına gönderilir. Ancak, bu fıkra kapsamında bir döneme ilişkin olarak eksik hesaplanan kalemlerin yüz bin Türk lirasının altında kalması halinde düzeltilmiş cetvel gönderilmesi istenmez⁽²⁾⁽⁴⁾.

(6) Merkez Bankası, yükümlülüklerini sürekli olarak yerine getirmeyen bankalar ve diğer mali kuruluşlar hakkında gerekli idari tedbirleri alabilir.

İstisnai hallerde menkul kıymet tesisi uygulaması

MADDE 11- (1) Menkul kıymet olarak bulundurulacak Devlet İç Borçlanma Senetleri ve kira sertifikalarının yeteri kadar ihraç edilmemesi veya söz konusu menkul kıymetlere piyasada erişimin sınırlı olması gibi bankalar ve diğer mali kuruluşların eksik menkul kıymet buldurmasına yol açabilecek istisnai hallerde, bankalar ve diğer mali kuruluşlar ilgili durumun başladığı tarihi yazılı olarak Merkez Bankasına bildirmeleri durumunda, Merkez Bankası menkul kıymet tesis oranını sınırlı bir süre için düşürebilir ya da menkul kıymet tesisi uygulamasını eksik tutulan kısım için geçici bir süre askıya alabilir⁽⁴⁾.

Menkul kıymet tesisine ilişkin geçiş dönemi uygulaması

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 5 inci maddeye göre hesaplanan yükümlülük tutarının, 24/6/2022 hesaplama tarihinde üçte biri, 29/7/2022 hesaplama tarihinde üçte ikisi dikkate alınarak menkul kıymet tesis edilir.

Kredi büyümesine göre menkul kıymet tesisine ilişkin geçici uygulama ⁽²⁾

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen menkul kıymet tesisine tabi kredilerin usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen büyüme oranının;

a) 26/8/2022 hesaplama tarihinden 25/11/2022 (dâhil) hesaplama tarihine kadar bir önceki hesaplama tarihine göre yüzde 3'ün üzerinde olması halinde bu oranı aşan kredi tutarı kadar,

b) 30/12/2022 hesaplama tarihinde 29/7/2022 hesaplama tarihine göre yüzde 10'un üzerinde olması hâlinde bu oranı aşan kredi tutarından (a) bendi kapsamında tesis edilen toplam tutarın indirilmesi sonucu kalan tutar kadar,

Türk lirası cinsinden menkul kıymet bloke olarak tesis edilir.

(2) Tesis süresi hesaplama tarihini takip eden ayın son cuma günü başlar, tesis başlangıcını takip eden on ikinci ayın son cuma gününden bir önceki gün sona erer.

(3) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun izni ile 30/12/2022 tarihi itibarıyla son bir yıl içinde faaliyete başlayan bankalara bu madde hükümleri uygulanmaz.

Kredi faiz/kâr payı oranına göre menkul kıymet tesisine ilişkin geçici uygulama ⁽²⁾

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen menkul kıymet tesisine tabi krediler için kredi faiz/kâr payı oranına göre Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda menkul kıymet tesis edilir.

(2) Bu maddenin yürürlük tarihinden 30/12/2022 (dâhil) hesaplama tarihine kadar kullanılan kredilerden, yıllık bileşik faiz/kâr payı oranı 10/2/2020 tarihli ve 31035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4) ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanarak Merkez Bankasınca ilan edilen yıllık bileşik referans oranın

a) 1,4 ile 1,8 (dâhil) katı arasında olanlar için yüzde 20,

b) 1,8 katından yüksek olanlar için yüzde 90

oranında Türk lirası cinsinden menkul kıymet bloke olarak tesis edilir.

Menkul kıymet tesis oranı artışına ilişkin geçiş dönemi uygulaması ⁽³⁾

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu maddeyi ihdas eden Tebliğ ile Tebliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası kapsamında menkul kıymet tesis oranında yapılan 2 puanlık artış üzerinden hesaplanan tutarın 28/10/2022 hesaplama tarihinde üçte biri, 25/11/2022 hesaplama tarihinde üçte ikisi dikkate alınır.

İlave menkul kıymet tesisine ilişkin geçiş dönemi uygulaması ⁽³⁾

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu maddeyi ihdas eden Tebliğ ile Tebliğin 6 ncı maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yapılan değişiklik kapsamında hesaplanan tutarın 30/12/2022 hesaplama tarihinde üçte biri, 27/1/2023 hesaplama tarihinde üçte ikisi dikkate alınır.

Bankaların kredi büyümesine göre menkul kıymet tesisine ilişkin geçici uygulama ⁽⁴⁾

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen menkul kıymet tesisine tabi kredilerin usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen büyüme oranının 27/1/2023 hesaplama tarihinden 23/2/2024 (dâhil) hesaplama tarihine kadar bir önceki hesaplama tarihine göre yüzde 2'nin üzerinde olması halinde bu oranı aşan kredi tutarı kadar Türk lirası cinsinden menkul kıymet bloke olarak tesis edilir⁽⁹⁾⁽¹²⁾⁽¹³⁾.

(2) Birinci fıkrada yer alan büyüme oranı Merkez Bankasınca belirlenen kredi türleri için daha yüksek uygulanabilir.

(3) Tesis süresi, hesaplama tarihini takip eden ayın son cuma günü başlar, tesis başlangıcını takip eden on ikinci ayın son cuma gününden bir önceki gün sona erer.

(4) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun izni ile 31/12/2022 tarihinden itibaren faaliyete başlayan bankalara bu madde hükümleri uygulanmaz⁽¹²⁾.

Bankaların kredi faiz/kâr payı oranına göre menkul kıymet tesisine ilişkin geçici uygulama ⁽⁴⁾

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) Usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen menkul kıymet tesisine tabi krediler için kredi faiz/kâr payı oranına göre Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda Türk lirası cinsinden menkul kıymet tesis edilir.

(2) Bu maddenin yürürlük tarihinden 29/12/2023 (dâhil) hesaplama tarihine kadar kullanılan krediler için yıllık bileşik faiz/kâr payı oranı, 10/2/2020 tarihli ve 31035 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bankalarca Ticari Müşterilerden Alınabilecek Ücretlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2020/4) çerçevesinde Merkez Bankasınca ilan edilen yıllık bileşik referans oranın Merkez Bankasınca belirlenen katının üzerinde olması durumunda yüzde 150 oranında menkul kıymet bloke olarak tesis edilir⁽⁶⁾⁽¹⁰⁾.

(3) (20/8/2023 tarihli ve 32285 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2023/20 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

(4) Tebliğin 6 ncı maddesinin beşinci fıkrası bu madde uygulamasında tatbik edilmez.

(5) (20/8/2023 tarihli ve 32285 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2023/20 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Diğer mali kuruluşların faiz/kâr payı oranına göre menkul kıymet tesisine ilişkin geçici uygulama ⁽⁴⁾⁽¹¹⁾

GEÇİCİ MADDE 8 – (27/10/2023 tarihli ve 32352 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2023/29 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Yabancı para mevduat/katılım fonu ve repo işlemlerinden sağlanan fonların yabancı para kredilere göre değişimine ilişkin geçici uygulama ⁽⁴⁾⁽⁸⁾

GEÇİCİ MADDE 9 – (25/6/2023 tarihli ve 32232 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/14 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Dönüşüm oranına göre menkul kıymet tesisine ilişkin geçici uygulama ⁽⁶⁾⁽⁸⁾

GEÇİCİ MADDE 10 – (25/6/2023 tarihli ve 32232 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/14 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Gerçek kişi ek dönüşüm oranına göre menkul kıymet tesisine ilişkin geçici uygulama ⁽⁷⁾⁽⁸⁾

GEÇİCİ MADDE 11 – (25/6/2023 tarihli ve 32232 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/14 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.)

Bankaların dönüşüm oranına göre menkul kıymet tesisine ilişkin geçici uygulama ⁽⁸⁾

GEÇİCİ MADDE 12 – (1) 28/7/2023 (dâhil) hesaplama tarihine kadar uygulanmak üzere, mevduat ve katılım bankalarının tabi oldukları muhasebe standartları ve kayıt düzeni esas alınarak Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslara göre bankalarca hesaplanacak yabancı para mevduat/katılım fonundan Türk lirası mevduat/katılma hesabına dönüşüm oranına göre yüzde 10,00’in altında dönüşüm yapılması halinde eksik kalan kısmın iki katı tutarında menkul kıymet bloke olarak tesis edilir⁽¹⁰⁾.

(2) Tesis süresi, hesaplama tarihini takip eden ayın son cuma günü başlar, tesis başlangıcını takip eden altıncı ayın son cuma gününden bir önceki gün sona erer.

(3) Bu madde hükümleri yabancı para cinsinden mevduat/katılım fonu büyüklüğü Merkez Bankasınca belirlenecek tutarın altında olan bankalara uygulanmaz.

Merkez Bankasınca kur/fiyat koruma desteği sağlanan hesaplardan vadeli Türk lirası hesaplara geçiş uygulaması ⁽¹⁰⁾

GEÇİCİ MADDE 13 – (1) a) 29/12/2023 (dâhil) hesaplama tarihine kadar uygulanmak üzere 14/7/2023 tarihli ve 7456 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi çerçevesinde Merkez Bankasınca kur koruma desteği sağlanan hesaplardan ilgili hesaplama döneminde vadesi gelenlerin vadeli Türk lirası mevduat/katılma hesabına geçiş oranının yüzde 50,00’in,

b) 29/9/2023 (dâhil) hesaplama tarihine kadar uygulanmak üzere Merkez Bankasınca yayımlanan Tebliğler kapsamında kur/fiyat koruma desteği sağlanan gerçek kişilere ait hesaplardan ilgili hesaplama döneminde vadesi gelenlerin vadeli Türk lirası mevduat/katılma hesabına geçiş oranının yüzde 10,00’in

altında kalması halinde eksik kalan tutar kadar menkul kıymet bloke olarak tesis edilir⁽¹¹⁾.

(2) Birinci fıkrada belirtilen oranlar Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslara göre hesaplanır.

(3) Merkez Bankası birinci fıkranın (a) bendinde yer alan oranı yüzde 20 ile yüzde 95 arasında, (b) bendinde yer alan oranı yüzde 0 ile yüzde 50 arasında belirleyebilir.

(4) Tesis süresi, hesaplama tarihini takip eden ayın son cuma günü başlar, tesis başlangıcını takip eden altıncı ayın son cuma gününden bir önceki gün sona erer.

(5) Bu madde hükümleri mevduat/katılım fonu büyüklükleri Merkez Bankasınca belirlenen tutarın altında olan bankalara uygulanmaz.

(6) Merkez Bankası birinci fıkrada yer alan oranları azaltmak, hesaplama dönemlerini değiştirmek ve bu maddede geçen 29/12/2023 ve 29/9/2023 tarihlerini 30/4/2024 tarihine kadar uzatmak suretiyle mevduat ve katılım bankaları için farklılaştırarak uygulayabilir⁽¹¹⁾.

Merkez Bankasınca yayımlanan Tebliğler kapsamında kur/fiyat koruma desteği sağlanan hesaplarda yenileme uygulaması⁽¹⁰⁾

GEÇİCİ MADDE 14 – (1) 29/9/2023 (dâhil) hesaplama tarihine kadar uygulanmak üzere, Merkez Bankasınca yayımlanan Tebliğler kapsamında kur/fiyat koruma desteği sağlanan hesapların Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslara göre hesaplanacak yenileme oranının ilgili hesaplama döneminde yüzde 95,00'ın altında kalması halinde eksik kalan tutar kadar menkul kıymet bloke olarak tesis edilir⁽¹¹⁾.

(2) Yenileme oranının ilgili hesaplama döneminde yüzde 75,00'ın altında kalması halinde eksik kalan tutar kadar ilave menkul kıymet bloke olarak tesis edilir.

(3) Birinci fıkra kapsamında yenileme oranının hesaplanmasında Merkez Bankasınca kur/fiyat koruma desteği sağlanan hesaplardan vadeli Türk lirası mevduat/katılma hesabına geçen tutarlar Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde dikkate alınır.

(4) Merkez Bankası birinci ve ikinci fıkralardaki oranları yüzde 20'ye kadar indirebilir.

(5) Tesis süresi, hesaplama tarihini takip eden ayın son cuma günü başlar, tesis başlangıcını takip eden altıncı ayın son cuma gününden bir önceki gün sona erer.

(6) Bu madde hükümleri mevduat/katılım fonu büyüklükleri Merkez Bankasınca belirlenen tutarın altında olan bankalara uygulanmaz.

(7) Merkez Bankası birinci ve ikinci fıkralarda yer alan oranları azaltmak, hesaplama dönemlerini değiştirmek ve bu maddede geçen 29/9/2023 tarihini 30/4/2024 tarihine kadar uzatmak suretiyle mevduat ve katılım bankaları ile mevduat/katılım fonu büyüklükleri Merkez Bankasınca belirlenen tutarın altında olan bankalar için farklılaştırarak uygulayabilir⁽¹¹⁾.

Türk lirası payına göre menkul kıymet tesisi uygulaması⁽¹⁰⁾

GEÇİCİ MADDE 15 – (1) 29/9/2023 (dâhil) hesaplama tarihine kadar uygulanmak üzere, Merkez Bankasınca belirlenen usul ve esaslara göre ilgili hesaplama döneminde bankalarca hesaplanacak Türk lirası mevduat/katılım fonu payının;

a) Gerçek kişiler için önceki hesaplama dönemine göre farkının 2 yüzde puanın altında kalması,

b) Tüzel kişiler için 18/8/2023 tarihi itibarıyla hesaplanan payın altında kalması,

halinde eksik kalan tutar kadar menkul kıymet bloke olarak tesis edilir⁽¹¹⁾.

(2) Merkez Bankası birinci fıkranın (a) bendinde yer alan farkı 0 yüzde puan ile 5 yüzde puan arasında belirleyebilir.

(3) Bu madde kapsamında tesis edilmesi gereken toplam menkul kıymet tutarına usul ve esasları Merkez Bankasınca belirlenen indirim uygulanarak tesis edilecek menkul kıymet tutarına ulaşılır.

(4) Tesis süresi, hesaplama tarihini takip eden ayın son cuma günü başlar, tesis başlangıcını takip eden altıncı ayın son cuma gününden bir önceki gün sona erer.

(5) Bu madde hükümleri mevduat/katılım fonu büyüklükleri Merkez Bankasınca belirlenen tutarın altında olan bankalara uygulanmaz.

(6) Merkez Bankası birinci fıkrada yer alan oranları azaltmak, hesaplama dönemlerini değiştirmek ve bu maddede geçen 29/9/2023 tarihini 30/4/2024 tarihine kadar uzatmak suretiyle mevduat ve katılım bankaları için farklılaştırarak uygulayabilir⁽¹¹⁾.

Menkul kıymet tesisine tabi varlıklara ilişkin geçici uygulama ⁽¹¹⁾

GEÇİCİ MADDE 16 – (1) Bu maddeyi ihdas eden Tebliğin 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile yürürlükten kaldırılan menkul kıymet tesisine tabi varlıklar için 29/9/2023 hesaplama tarihi itibarıyla hesaplanan menkul kıymetlerin tesisi 27/10/2023 ile 23/11/2023 tarihleri arasında yapılır.

Yürürlük

MADDE 12- (1) Bu Tebliğ 24/6/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

Tebliğ Değişikliklerine İlişkin Liste:

- (1) 30/6/2022 tarihli ve 31882 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2022/21 sayılı Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- (2) 20/8/2022 tarihli ve 31929 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2022/23 sayılı Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- (3) 18/10/2022 tarihli ve 31987 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2022/28 sayılı Tebliğin 2’nci maddesiyle değiştirilen 6’ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları ile Tebliğin 4’üncü maddesiyle eklenen geçici 5’inci madde 30/12/2022 tarihinde, diğer hükümleri ise 28/10/2022 tarihinde yürürlüğe girer.
- (4) 31/12/2022 tarihli ve 32060 (5. Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2022/29 sayılı Tebliğin 4’üncü maddesi 30/12/2022 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- (5) 7/1/2023 tarihli ve 32066 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/1 sayılı Tebliğ 24/2/2023 tarihinde yürürlüğe girer.
- (6) 7/4/2023 tarihli ve 32156 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/9 sayılı Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- (7) 17/5/2023 tarihli ve 32193 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/11 sayılı Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- (8) 25/6/2023 tarihli ve 32232 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/14 sayılı Tebliğin 3’üncü maddesi 28/6/2023 tarihinde, diğer maddeleri 26/5/2023 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- (9) 25/7/2023 tarihli ve 32259 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/18 sayılı Tebliğ 29/7/2023 tarihinde yürürlüğe girer.
- (10) 20/8/2023 tarihli ve 32285 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/20 sayılı Tebliğin 1’inci maddesi 28/7/2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, 3’üncü, 5’inci ve 6’ncı maddeleri yayımı tarihinde ve diğer maddeleri 26/8/2023 tarihinde yürürlüğe girer.
- (11) 27/10/2023 tarihli ve 32352 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/29 sayılı Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- (12) 22/12/2023 tarihli ve 32407 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2023/40 sayılı Tebliğin 1 inci maddesi 24/11/2023 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, 2 nci maddesiyle değiştirilen Tebliğin geçici 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası 27/1/2024 tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.
- (13) 6/4/2024 tarihli ve 32512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2024/7 sayılı Tebliğin 1 inci maddesi 29/3/2024 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde ve diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.